

Část první HMOTNĚPŘÁVNÍ NORMY

Čl. 1

§ 1. Kongregace pro nauku víry projednává dle normy čl. 52 apoštolské konstituce *Pastor bonus*¹ trestné činy proti víře a závažnější trestné činy jak proti mravům, tak spáchané v rámci slavení svátostí, a taktéž – pokud je třeba – přistupuje podle předpisů obecného i vlastního práva k vyhlášení nebo udělení kanonických sankcí, a to při zachování kompetence Apoštolské penitenciárie² a bez újmy předpisů *Procedury pro zkoumání nauky*.³

¹ JAN PAVEL II. Apoštolská konstituce o římské kurii *Pastor bonus* (28. června 1988), čl. 52. AAS 80 (1988), s. 874: „Projednává trestné činy proti víře a závažnější trestné činy jak proti mravům, tak spáchané v rámci slavení svátostí, které jí byly oznámeny, a taktéž – pokud je třeba – přistupuje podle předpisů jak obecného, tak vlastního práva k vyhlášení nebo udělení kanonických sankcí.“

² JAN PAVEL II. Apoštolská konstituce o římské kurii *Pastor bonus* (28. června 1988), čl. 118. AAS 80 (1988), s. 890: „Ve vnitřním oboru svátostném i nesvátostném uděluje prominutí, dispenze, záměny, sanace, odpuštění a jiné výhody.“

³ KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY. *Procedura pro zkoumání nauky* (29. června 1997). AAS 89 (1997), s. 830–835.

§ 2. V oblasti trestných činů popsaných v § 1 má Kongregace pro nauku víry právo soudit na základě papežského zmocnění kardinály, patriarchy, vyslance Apoštolského stolce, biskupy a další fyzické osoby uvedené v kán. 1405, § 3⁴ *Kodexu kanonického práva* a v kán. 1061⁵ *Kodexu kánonů východních církví*.

⁴ *Kodex kanonického práva*, kán. 1405 – § 3. Římské rotě je vyhrazeno soudit: 1° biskupy ve sporných věcech, při zachování kán. 1419, § 2; 2° opata primase nebo opata představeného mnišské kongregace a nejvyššího představeného řeholních společností papežského práva; 3° diecéze nebo jiné církevní osoby, ať fyzické nebo právnické, které po papeži

nemají nižšího představeného.

⁵ *Kodex kánonů východních církví*, kán. 1061 – K soudům Apoštolského stolce se musí dostavit osoby, které po papeži nemají nižšího představeného, jak fyzické osoby nemající biskupské svěcení, tak právnické osoby, při zachování kán. 1063, § 4, odst. 3 a 4.

§ 3. Vyhrazené trestné činy, o nichž v § 1, projednává Kongregace pro nauku víry podle předpisů následujících článků.

Čl. 2

§ 1. Trestné činy proti víře, uvedené v čl. 1, jsou hereze, apostaze a schisma, o nichž pojednávají ustanovení kán. 751⁶ a 1364⁷ *Kodexu kanonického práva* a kán. 1436, § 1⁸ a 1437⁹ *Kodexu kánonů východních církví*.

⁶ *Kodex kanonického práva*, kán. 751 – Bludem se nazývá tvrdošíjně popírání některé pravdy, kterou je nutno věřit vírou božskou a katolickou, nebo tvrdošíjně pochybování o ní po přijetí křtu; odpad od víry je odmítnutí křesťanské víry jako celku; rozkol (schizma) je odmítnutí podřízenosti papeži nebo odmítnutí společenství s členy církve papeži podřízenými.

⁷ *Kodex kanonického práva*, kán. 1364 – § 1. Odpadlý od víry, bludař a rozkolník upadají do [samočinné] exkomunikace, která nastupuje bez rozhodnutí představeného, při zachování kán. 194, § 1, odst. 2; duchovní může kromě toho být potrestán ještě podle kán. 1336, § 1, odst. 1, 2, 3. – § 2. Jestliže to vyžaduje dlouho trvající zatvrzelost nebo závažné pohoršení, je možno uložit další tresty včetně propuštění z duchovenského stavu. [*Kodex kanonického práva*, kán. 194 – § 1. Samým právem je z církevního úřadu odstraněn: ... 2° kdo veřejně odpadl od katolické víry nebo od společenství církve; ... *Kodex kanonického práva*, kán. 1336 – § 1. Pořádkové tresty, které mohou postihnout viníka buď natrvalo, nebo na dobu určitou nebo neurčitou, jsou kromě jiných, které případně stanovil zákon: 1° zákaz nebo příkaz pobývat na určitém místě nebo území; 2° zbavení moci, úřadu, úkolu, práva, privilegia, zmocnění, výhody, titulu, vyznamenání, i pouze čestného; 3° zákaz vykonávat, co je uvedeno v odst. 2, nebo zákaz toho na určitém místě nebo mimo určité místo; tyto zákazy nemají nikdy za následek neplatnost; ...]

⁸ *Kodex kánonů východních církví*, kán. 1436 – § 1. Kdo popírá nebo zpochybňuje některou pravdu, kterou je

nutno věřit vírou božskou a katolickou, nebo odmítá křesťanskou víru jako celek, a po zákonném napomenutí se nenapraví, ať je jako bludař nebo odpadlý od víry potrestán velkou exkomunikací; duchovní kromě toho může být potrestán dalšími tresty, nevyjímaje zbavení duchovenské hodnosti.

⁹ *Kodex kánonů východních církví*, kán. 1437 – Kdo odmítá podřízenost papeži nebo společenství s katolíky jemu podřízenými a po zákonném napomenutí neprokáže poslušnost, ať je jako rozkolník potrestán velkou exkomunikací.

§ 2. V případech uvedených v § 1 přísluší ordináři nebo hierarchovi dle norem práva prominout samočinnou exkomunikaci, pokud nastala, a konat buď soudní proces v první instanci, nebo uložit trest mimosoudním rozhodnutím, při zachování práva na odvolání ke Kongregaci pro nauku víry.

Čl. 3

§ 1. Závažnější trestné činy proti svatosti nejvznešenější oběti a svátosti Eucharistie, jejichž projednávání je vyhrazeno Kongregaci pro nauku víry, jsou:

1. odnesení nebo ponechání si eucharistických způsob ke svatokrádežnému účelu nebo jejich pohození,¹⁰ o nichž pojednává kán. 1367¹¹ *Kodexu kanonického práva* a kán. 1442¹² *Kodexu kánonů východních církví*;

2. pokus sloužit mši, o němž pojednává kán. 1378, § 2, odst. 1¹³ *Kodexu kanonického práva*;

3. předstírání sloužení mše, o němž pojednává kán. 1379¹⁴ *Kodexu kanonického práva* a kán. 1443¹⁵ *Kodexu kánonů východních církví*;

4. spoluslavení mše, zakázané v kán. 908¹⁶ *Kodexu kanonického práva* a v kán. 702¹⁷ *Kodexu kánonů východních církví*, se služebníky církevních společenství nemajících apoštolskou poslušnost a neuznávajících svátostnou důstojnost kněžského svěcení, o čemž pojednává kán. 1365¹⁸ *Kodexu kanonického*

práva a kán. 1440¹⁹ Kodexu kánonů východních církví.

¹⁰ PAPEŽSKÁ RADA PRO VÝKLAD LEGISLATIVNÍCH TEXTŮ. *Odpověď na předloženou pochybnost* (4. června 1999). AAS 91 (1999), s. 918.

Otázka: Zda výraz „pohodit“ užitý v kán. 1367 CIC a 1442 CCEO se rozumí pouze jako úkon odhození, nebo ne.
Odpověď: Negativně a dle významu.

Význam je ten, že ve slovesu „pohodit“ je třeba považovat za zahrnuté veškeré jednání, které vyjadřuje dobrovolné a závažné pohrdání posvátnými způsoby.

¹¹ *Kodex kanonického práva*, kán. 1367 – Kdo pohodí eucharistické způsoby nebo kdo je odnese nebo si je ponechá k svatokrádežnému účelu, upadá do [samočinné] exkomunikace nastupující bez rozhodnutí představeného, vyhrazené Apoštolskému stolci; duchovnímu může být mimoto uložen další trest včetně propuštění z duchovenského stavu.

¹² *Kodex kánonů východních církví*, kán. 1442 – Kdo božskou Eucharistií pohodí nebo kdo ji odnese nebo si ji ponechá k svatokrádežnému účelu, ať je potrestán velkou exkomunikací, a je-li duchovním, také dalšími tresty, nevyjímaje zbavení duchovenské hodnosti.

¹³ *Kodex kanonického práva*, kán. 1378 – § 2. Do [samočinného] trestu interdiktu nebo, jde-li o duchovního, do [samočinné] suspenze, nastupujících bez rozhodnutí představeného upadá:

1° kdo bez kněžského svěcení se pokouší sloužit mši...

¹⁴ *Kodex kanonického práva*, kán. 1379 – Kdo, kromě případů, o nichž v kán. 1378, předstírá udělení svátosti, bude potrestán spravedlivým trestem.

¹⁵ *Kodex kánonů východních církví*, kán. 1443 – Kdo předstírá sloužení božské liturgie nebo jiných svátostí, ať je potrestán náležitým trestem, nevyjímaje velkou exkomunikaci.

¹⁶ *Kodex kanonického práva*, kán. 908 – Katolickým kněžím je zakázáno spoluslavit eucharistií s kněžskými nebo duchovními nebo služebníky církví a církevních společenství, která nejsou v plném společenství s katolickou církví.

¹⁷ *Kodex kánonů východních církví*, kán. 702 – Katolickým kněžím je zakázáno spoluslavit božskou liturgii s nekatolickými kněžskými nebo služebníky.

¹⁸ *Kodex kanonického práva*, kán. 1365 – Kdo se proviní účastí na zakázaném společenství v bohoslužebných úkonech, bude potrestán spravedlivým trestem.

¹⁹ *Kodex kánonů východních církví*, kán. 1440 – Kdo poruší předpisy o účasti na společenství v bohoslužebných úkonech, ať je potrestán náležitým trestem.

§ 2. Kongregaci pro nauku víry je též vyhrazen trestný čin

spočívající v přepodstatnění jedné látky nebo obou se svatokrádežným účelem jak ve mši, tak mimo ni.²⁰ Kdo by se dopustil tohoto trestného činu, ať je potrestán podle závažnosti zločinu, nevyjímaje propuštění z duchovenského stavu nebo zbavení duchovenské hodnosti.

²⁰ *Kodex kanonického práva*, kán. 927 – Je zakázáno, a to i v případě naléhavé krajní nutnosti, přepodstatnit jednu látku bez druhé nebo obě beze mše.

Čl. 4.

§ 1. Závažnější trestné činy proti vznešenosti svátosti pokání, jejichž projednávání je vyhrazeno Kongregaci pro nauku víry, jsou:

1. rozhřešení spoluvíníka hříchu proti šestému přikázání Desatera, o němž v kán. 1378, § 1²¹ *Kodexu kanonického práva* a v kán. 1457²² *Kodexu kánonů východních církví*;

2. pokus o svátostné rozhřešení nebo zakázané vyslechnutí svátostného vyznání hříchů, o němž v kán. 1378, § 2, odst. 2²³ *Kodexu kanonického práva*;

3. předstírání svátostného rozhřešení, o němž v kán. 1379²⁴ *Kodexu kanonického práva* a v kán. 1443²⁵ *Kodexu kánonů východních církví*;

4. svádění k hříchu proti šestému přikázání Desatera při udílení nebo u příležitosti nebo pod záminkou svátosti pokání, o němž v kán. 1387²⁶ *Kodexu kanonického práva* a v kán. 1458²⁷ *Kodexu kánonů východních církví*, pokud je zaměřeno ke hříchu se samotným zpovědníkem;

5. přímé nebo nepřímé porušení svátostného tajemství, o němž v kán. 1388, § 1²⁸ *Kodexu kanonického práva* a v kán. 1456, § 1²⁹ *Kodexu kánonů východních církví*.

²¹ *Kodex kanonického práva*, kán. 1378 – Kněz, který porušil ustanovení kán. 977, upadá do [samočinné] exkomunikace nastupující bez rozhodnutí představeného,

vyhrazené Apoštolskému stolci. [*Kodex kanonického práva*, kán. 977 – Rozhřešení spoluviníka hříchu proti šestému příkázání Desatera je neplatné, kromě případu nebezpečí smrti.]

²² *Kodex kánonů východních církví*, kán. 1457 – Kněz, který by rozhřešil spoluviníka ve hříchu proti čistotě, ať je potrestán velkou exkomunikací, při zachování kán. 728, § 1, odst. 2. [*Kodex kánonů východních církví*, kán. 728 – § 1. Apoštolskému stolci je vyhrazeno rozhřešení od těchto hříchů: ...

2° rozhřešení spoluviníka ve hříchu proti čistotě.]

²³ *Kodex kanonického práva*, kán. 1378 – § 2. Do [samočinného] trestu interdiktů nebo, jde-li o duchovního, do [samočinné] suspenze nastupující bez rozhodnutí představeného upadá: ... 2° kdo, kromě případu, o němž v § 1, nemůže udílet svátostné rozhřešení, a přesto je neplatně uděluje, nebo vyslechne svátostné vyznání hříchů.

²⁴ *Kodex kanonického práva*, kán. 1379 – Kdo, kromě případů, o nichž v kán. 1378, předstírá udělení svátosti, bude potrestán spravedlivým trestem.

²⁵ *Kodex kánonů východních církví*, kán. 1443 – Kdo předstíral slavení božské liturgie nebo jiných svátostí, ať je potrestán náležitým trestem, nevyjímaje velkou exkomunikaci.

²⁶ *Kodex kanonického práva*, kán. 1387 – Kněz, který při udělení nebo při příležitosti nebo pod záminkou svátosti smíření svádí kajícího ke hříchu proti šestému příkázání Desatera, bude potrestán podle závažnosti zločinu suspenzí, zákazy, zbaveními a v závažnějších případech propuštěn z duchovenského stavu.

²⁷ *Kodex kánonů východních církví*, kán. 1458 – Kněz, který při udělení nebo při příležitosti nebo pod záminkou svátosti smíření svádí kajícího ke hříchu proti čistotě, bude potrestán náležitým trestem, nevyjímaje zbavení duchovenské hodnosti.

²⁸ *Kodex kanonického práva*, kán. 1388 – § 1. Zpovědník, který přímo porušil svátostné tajemství, upadá do [samočinné] exkomunikace nastupující bez rozhodnutí představeného, vyhrazené Apoštolskému stolci; kdo pouze nepřímě, bude potrestán podle závažnosti zločinu.

²⁹ *Kodex kánonů východních církví*, kán. 1456 – § 1. Zpovědník, který přímo porušil svátostné tajemství, ať je potrestán velkou exkomunikací, při zachování kán. 728, § 1, odst. 1; pokud toto tajemství vyzradil jiným způsobem, ať je potrestán náležitým trestem. [*Kodex kánonů východních církví*, kán. 728 – § 1. Apoštolskému stolci je vyhrazeno rozhřešení od těchto hříchů: 1° přímého porušení svátostného tajemství; ...]

§ 2. Při zachování předpisu § 1 č. 5 je Kongregaci pro nauku víry

vyhrazen také závažnější trestný čin spočívající v nahrání jakýmkoli technickým prostředkem nebo ve zlovolném rozšiřování sdělovacími prostředky toho, co bylo ve skutečném nebo fiktivním svátostném vyznání řečeno zpovědníkem nebo kajícím.³⁰ Kdo by se dopustil tohoto trestného činu, ať je potrestán podle závažnosti zločinu, nevyjímaje – jde-li o duchovního – propuštění z duchovenského stavu nebo zbavení duchovenské hodnosti.

³⁰ KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY. *Dekret o ochraně důstojnosti svátosti pokání* (23. září 1988). AAS 80 (1988), s. 1367.

Čl. 5

Kongregaci pro nauku víry je vyhrazen závažnější trestný čin pokusu o svátostné svěcení ženy:³¹

1. při zachování kán. 1378 *Kodexu kanonického práva* upadají do samočinné exkomunikace vyhrazené Apoštolskému stolci jak ten, kdo se pokouší udělit svátost svěcení, tak žena, která se je pokouší přijmout;

2. pokud by ten, kdo se pokouší udělit svátost svěcení ženě, nebo žena, která se je pokouší přijmout, byli katolíci podřízení *Kodexu kánonů východních církví*, ať jsou při zachování kán. 1443 tohoto kodexu potrestáni velkou exkomunikací, jejíž odnětí je též vyhrazeno Apoštolskému stolci;

3. pokud by viník byl duchovním, může být potrestán propuštěním z duchovenského stavu nebo zbavením duchovenské hodnosti.

³¹ KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY. *Všeobecný dekret o trestném činu, který se týká pokusu o svátostné svěcení ženy* (19. prosince 2007). AAS 100 (2008), s. 403; český překlad in ACTA ČBK 3 (2008). Praha: ČBK, 2008, s. 175.

Čl. 6

§ 1. Závažnější trestné činy proti mravům, jejichž projednávání je vyhrazeno Kongregaci pro nauku víry, jsou:

1. trestný čin proti šestému přikázání Desatera spáchaný duchovním s nezletilou osobou mladší 18 let; pro účely tohoto předpisu je nezletilým postavena na roveň osoba, která trvale nemá úplné užívání rozumu;
2. získávání, držení nebo rozšiřování pornografických obrazových materiálů osob mladších 14 let spáchané duchovním k nemravným účelům, a to jakýmkoli způsobem a jakýmkoli technickým prostředkem.

§ 2. Duchovní, který by spáchal trestné činy popsané v § 1, ať je potrestán podle závažnosti zločinu, nevyjímaje propuštění z duchovenského stavu nebo zbavení duchovenské hodnosti.

Čl. 7

§ 1. Při zachování práva, aby Kongregace pro nauku víry v jednotlivých případech derogovala toto ustanovení, se obžaloba u trestných činů vyhrazených Kongregaci pro nauku víry promlčuje po uplynutí 20 let.

§ 2. Promlčecí doba běží podle předpisu kán. 1362, § 2³² *Kodexu kanonického práva* a kán. 1152, § 3³³ *Kodexu kánonů východních církví*. V případě trestného činu, o němž v čl. 6 § 1 odst. 1, začíná promlčecí doba běžet ode dne, kdy nezletilá osoba dovršila věk 18 let.

³² *Kodex kanonického práva*, kán. 1362 – § 2. Promlčecí doba běží ode dne, kdy byl zločin spáchán, nebo, jestliže jde o zločin trvajícím nebo pokračujícím, ode dne, kdy přestal.

³³ *Kodex kánonů východních církví*, kán. 1152 – § 3. Promlčecí doba běží ode dne, kdy byl zločin spáchán, nebo, jestliže jde o zločin trvajícím nebo pokračujícím, ode dne, kdy přestal.

Část druhá PROCESNÍ NORMY

Stat' I. Složení a pravomoc soudu

Čl. 8

§ 1. Kongregace pro nauku víry je nejvyšším apoštolským soudem pro projednávání trestných činů popsaných ve výše uvedených člancích jak pro latinskou církev, tak i pro východní katolické církve.

§ 2. Tento Nejvyšší soud projednává také trestné činy, z nichž je viník obviněn ochráncem spravedlnosti z důvodů spojených s osobou obviněného nebo kvůli spolupachatelství.

§ 3. Rozsudky tohoto Nejvyššího soudu vynesené v mezích jeho kompetence nepodléhají schválení papežem.

Čl. 9

§ 1. Soudci tohoto Nejvyššího soudu jsou samým právem kardinálové Kongregace pro nauku víry [dále jen „kongregace“].

§ 2. Kolegiu kardinálů jako první mezi sobě rovnými předsedá prefekt kongregace, při uprázdnění úřadu prefekta nebo při zabrání výkonu jeho úřadu vykonává jeho úkoly sekretář kongregace.

§ 3. Prefektovi kongregace přísluší jmenovat i jiné soudce, stálé nebo pověřené.

Čl. 10

Za soudce mají být jmenováni kněží zralého věku, mající doktorát kanonického práva, dobrých mravů, kteří vynikají rozvážností a právní zkušeností, i kdyby zároveň vykonávali jiné soudní nebo poradní poslání u jiného dikasteria Římské kurie.

Čl. 11

Pro podání a projednávání obžaloby je ustanoven ochránce spravedlnosti, kterým musí být kněz s doktorátem kanonického

práva, dobrých mravů a vynikající rozvážností i právní zkušeností, ten vykonává svůj úřad ve všech fázích soudního řízení.

Čl. 12

Pro úřad notáře a kancléře ať jsou určeni kněží, buď úředníci této kongregace, nebo externí.

Čl. 13

Úkol advokáta či zástupce zastává kněz s doktorátem kanonického práva, schválený předsedou senátu.

Čl. 14

U jiných soudů mohou při projednávání případů, o nichž pojednávají tyto normy, platně zastávat úřady soudce, ochránce spravedlnosti, notáře a patrona (právní pomoc) pouze kněží.

Čl. 15

Při zachování kán. 1421³⁴ *Kodexu kanonického práva* a kán. 1087³⁵ *Kodexu kánonů východních církví* přísluší Kongregaci pro nauku víry udělovat dispenze od požadavků kněžství i doktorátu kanonického práva.

³⁴ *Kodex kanonického práva*, kán. 1421 – § 1. V diecézi ustanoví biskup diecézní soudce, kteří musí být duchovními.

§ 2. Biskupská konference může dovolit, aby soudci byli ustanoveni i laici, z nichž v případě nutnosti může být jeden přibrán k vytvoření senátu.

§ 3. Soudcové mají mít bezvadnou pověst a být doktory nebo alespoň licenciáty kanonického práva.

³⁵ *Kodex kánonů východních církví*, kán. 1087 – § 1. V eparchii ať eparchiální biskup jmenuje eparchiální soudce, kteří musí být duchovními.

§ 2. Patriarcha po vyslechnutí stálého synodu nebo metropolita, který je v čele metropolitní církve sui iuris, po vyslechnutí dvou eparchiálních biskupů starších podle pořadí biskupského svěcení může dovolit, aby i ostatní katolíci byli jmenováni soudci, z nichž může být v případě nutnosti jeden přibrán k vytvoření senátu; v ostatních případech je třeba se v této věci obrátit na Apoštolský stolec.

§ 3. Soudci mají mít bezvadnou pověst, mají být doktory nebo alespoň licenciáty kanonického práva a osvědčit se rozvážností a spravedlností.

Čl. 16

Kdykoli se ordinář nebo hierarcha dozví, že mohlo dojít ke spáchání závažnějšího trestného činu, ať to po vykonání předběžného šetření oznámí Kongregaci pro nauku víry, která – pokud si pro specifické okolnosti případu neponechá řízení sama – pověří ordináře nebo hierarchu dalším řízením, při zachování práva odvolat se proti rozsudku první instance jedině k Nejvyššímu soudu této kongregace, nakolik odvolání přichází v úvahu.

Čl. 17

Pokud je případ přímo předložen kongregaci, aniž bylo provedeno předběžné šetření, může přípravné kroky před procesem, které má dle obecného práva vykonat ordinář nebo hierarcha, provést sama kongregace.

Čl. 18

Kongregace pro nauku víry může v případech, které jí byly zákonně předány, při zachování práva na obranu zplatnit dřívější úkony, pokud nebyly ze strany nižších soudů, jednajících na základě pověření daného dle čl. 16, dodrženy čistě procesní předpisy.

Čl. 19

Při zachování práva ordináře nebo hierarchy již od započetí předběžného šetření uložit opatření stanovená v kán. 1722³⁶ *Kodexu kanonického práva* a v kán. 1473³⁷ *Kodexu kánonů východních církví*, má stejnou pravomoc také předseda senátu na popud ochránce spravedlnosti za týchž podmínek, jak jsou určeny ve jmenovaných kánonech.

³⁶ *Kodex kanonického práva*, kán. 1722 – K zabránění pohoršení, ochraně svobody svědků, zabezpečení průběhu spravedlnosti může ordinář po poradě s ochráncem spravedlnosti a po předvolání obžalovaného zakázat mu v kterémkoli stavu řízení výkon posvátné služby nebo některého církevního úřadu nebo úkolu, uložit mu nebo zakázat pobyt na některém místě nebo území nebo také mu zakázat

veřejnou aktivní účast na eucharistii; toto vše je nutno odvolat po zániku důvodu a toto také samým právem zaniká ukončením trestního řízení.

³⁷ *Kodex kánonů východních církví*, kán. 1473 – K zabránění pohoršení, ochraně svobody svědků, zabezpečení průběhu spravedlnosti může hierarcha po poradě s ochráncem spravedlnosti a po předvolání obžalovaného zakázat mu v kterémkoli stavu a fázi trestního řízení výkon posvátné služby nebo některého církevního úřadu nebo úkolu, uložit mu nebo zakázat pobyt na některém místě nebo území nebo také mu zakázat veřejnou aktivní účast na Božské eucharistii; toto vše je nutno odvolat po zániku důvodu a toto také samým právem zaniká ukončením trestního řízení.

Čl. 20

Nejvyšší soud Kongregace pro nauku víry soudí v druhé instanci:

1. věci rozhodnuté v první instanci nižšími soudy;
2. věci rozhodnuté týmž Nejvyšším apoštolským soudem v první instanci.

Stat' II. Soudní řád

Čl. 21

§ 1. Závažnější trestné činy vyhrazené Kongregaci pro nauku víry mají být projednávány v soudním řízení.

§ 2. Přesto Kongregace pro nauku víry může:

1. rozhodnout v jednotlivém případě z úřední povinnosti nebo na žádost ordináře nebo hierarchie, aby se postupovalo mimosoudním rozhodnutím, o němž v kán. 1720 *Kodexu kanonického práva* a v kán. 1486 *Kodexu kánonů východních církví*; vždy ale tak, aby byly trvalé pořádkové tresty udělovány pouze na základě pověření Kongregací pro nauku víry;

2. nejtěžší případy, kde – po umožnění viníkovi hájit se – je spáchání trestného činu zcela

zřejmé, předat přímo papeži
k rozhodnutí ohledně propuštění
z duchovenského stavu nebo
zbavení duchovenské hodnosti
spojené s dispenzí od celibátu.

³⁸ *Kodex kanonického práva*, kán. 1720 –
Jestliže ordinář usoudil, že je nutno použít
mimosoudního rozhodnutí:

1° oznámí pachateli žalobu a důkazy a dá
mu možnost hájit se, pokud se řádně
předvolaný viník dostavil;

2° se dvěma přísedícími důkladně
projedná důkazy a tvrzení;

3° jestliže je jistota o zločinu a trestní
žaloba nezanikla, vydá rozhodnutí podle
kán. 1342 – 1350 s alespoň krátkým
odůvodněním po stránce právní i
skutkové.

³⁹ *Kodex kánonů východních církví*,
kán. 1486 – § 1. K platnosti rozhodnutí,
jímž se uloží trest, se vyžaduje:

1. aby obviněný byl seznámen s žalobou i
důkazy a byla mu plně dána možnost hájit
se, ledaže by se řádně předvolaný
nedostavil;

2. aby se za přítomnosti ochránce
spravedlnosti a notáře konal ústní pohovor
hierarchie nebo jeho delegáta s obviněným;

3. aby se v samotném rozhodnutí
vyjádřilo, na základě jakých důvodů po
stránce právní i skutkové se ukládá trest.

§ 2. Tresty, o nichž v kán. 1426, § 1,
mohou být bez této procedury uloženy, jen
pokud je písemně zaznamenáno, že s nimi
pachatel souhlasí.

[*Kodex kánonů východních církví*,
kán. 1426 – § 1. Není-li v právu stanoven
jiný trest, mohou být dle starobylých
tradicí východních církví uloženy tresty,
jimiž se ukládá vykonání nějakého
závažného úkonu zbožnosti nebo lásky,
např. určené modlitby, pouť, speciální
půst, almužna, duchovní cvičení. ...]

Čl. 22

Prefekt ustanoví k projednání
jednotlivých případů senát o třech
nebo pěti soudcích.

Čl. 23

Jestliže v odvolacím stupni
ochránce spravedlnosti podá
obžalobu odlišnou co do skutkové
podstaty, tento Nejvyšší soud ji
může přijmout a projednat jako
v první instanci.

Čl. 24

§ 1. U trestných činů, o nichž
v čl. 4 č. 1, Nejvyšší soud nesmí
sdělit jméno oznamovatele ani
obviněnému, ani jeho právnímu
poradci, ledaže by s tím

oznamovatel výslovně souhlasil.

§ 2. Týž soud musí brát zvlášť v úvahu věrohodnost oznamovatele.

§ 3. Je třeba dbát na to, aby nedošlo k žádnému porušení svátostného tajemství.

Čl. 25

Jestliže vyvstane nahodilá záležitost, ať ji senát co nejrychleji vyřeší rozhodnutím.

Čl. 26

§ 1. Při zachování práva odvolat se k tomuto Nejvyššímu soudu se poté, co byl případ u jiného soudu jakýmkoli způsobem uzavřen, zašlou se z úřední povinnosti veškerá akta co nejdříve Kongregaci pro nauku víry.

§ 2. Na ochránce spravedlnosti kongregace přechází právo napadnout rozsudek ode dne, kdy je mu sdělen rozsudek první instance.

Čl. 27

Proti individuálním správním aktům vneseným nebo schváleným Kongregací pro nauku víry ve věci trestných činů jí vyhrazených je přípustné podat v propadné lhůtě 60 dní užitečných správní odvolání k řádnému shromáždění tohoto dikasteria neboli „Feria IV“ [„ke středě“]. Shromáždění posoudí jeho věcnou stránku a zákonnost, a tím je vyloučeno jakékoli další správní odvolání, o němž se pojednává v čl. 123 apoštolské konstituce *Pastor bonus*.⁴⁰

⁴⁰ JAN PAVEL II. Apoštolská konstituce o římské kurii *Pastor bonus* (28. června 1988), čl. 123. AAS 80 (1988), s. 891:

„§ 1. Kromě toho [Nejvyšší soud Apoštolské signatury] projednává odvolání, předložená v propadné lhůtě 30 dní užitečných, proti individuálním správním aktům jak vneseným, tak schváleným dikasterii Římské kurie, kdykoliv je sporné, zda napadený akt neporušil v rozhodnutí nebo v řízení nějaký zákon.

§ 2. V těchto případech, kromě posouzení

nezákonnosti, lze také jednat, pokud si to odvolávající žádá, o nápravě škod způsobených nezákonným aktem.

§ 3. Projednává také jiné správní spory, které jsou mu předloženy papežem nebo dikasterií Římské kurie, a také kompetenční spory mezi dikasterií Římské kurie.

Čl. 28

Rozhodnutí se považuje za pravomocné, jestliže:

1. byl vynesena rozsudek v druhé instanci;
2. nebylo proti rozsudku podáno odvolání ve lhůtě jednoho měsíce;
3. v odvolacím stupni řízení zaniklo nebo se jej strany vzdaly;
4. byl vynesena rozsudek podle předpisu čl. 20.

Čl. 29

§ 1. Soudní výlohy se hradí dle ustanovení rozsudku.

§ 2. Pokud pachatel není s to uhradit výlohy, uhradí je ordinář nebo hierarcha příslušný ve věci.

Čl. 30

§ 1. Tyto případy podléhají papežskému tajemství.⁴¹

⁴¹ STÁTNÍ SEKRETARIÁT. *Reskript z audience u papeže 4. února, kterým se vydává Všeobecný řád Římské kurie* (30. dubna 1999), *Všeobecný řád Římské kurie* (30. dubna 1999), čl. 36, § 2. AAS 91 (1999), s. 646: „S obzvláštní péčí musí být zachováno papežské tajemství dle ustanovení instrukce *Secreta continere* z 4. února 1974.“

STÁTNÍ NEBOLI PAPEŽSKÝ SEKRETARIÁT. *Reskript z audience, instrukce Secreta continere, o papežském tajemství* (4. února 1974). AAS 66 (1974), s. 89–92:

„Čl. 1. – Papežské tajemství zahrnuje: ...
4) Mimosoudně obdržena oznámení o trestných činech proti víře a proti mravům a ohledně trestných činů spáchaných proti svátosti pokání, rovněž jednání a rozhodnutí, která se k těmto oznámením vztahují, při stálém zachování práva toho, o němž bylo autoritě oznámení podáno, být s oznámením obeznámen, pokud by to bylo nezbytné k jeho vlastní obraně. Zveřejnit jméno oznamovatele je však dovoleno pouze tehdy, když by se jevílo autoritě vhodné, aby ten, koho se oznámení týká, a oznamovatel byli konfrontováni, ...“ (s. 90).

§ 2. Tomu, kdo by úmyslně nebo ze závažné nedbalosti porušil tajemství a způsobil nějakou škodu

obviněnému nebo svědkům, může na žádost poškozeného nebo také z úřední povinnosti předseda senátu uložit náležitý trest.

Čl. 31

V těchto případech se spolu s předpisy těchto norem, jež zavazují všechny soudy latinské církve i východních katolických církví, mají aplikovat také kánony o trestných činech a trestech i o trestním řízení, obsažené v obou kodexech.